

4 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

<sid1>Ottesångs Text 4 Bönd. 1851.

Efter syndafallet sade Herren till ormen: Jag skall sätta fiendskap emellan tin [din] säd och qvinnones säd: thensamma skall söndertrampa dit[t] hufvud och Du skal stinga honom i hans häl. Denna Guds hotelse innefattar 3 ting. först fiendskapen emellan ormens säd och qvinnones säd, för det andra söndertrampandet af ormens hufvud, och för det tredje stingandet i hälen. Om vi nu först betrakta fiendskapet emellan ormens säd och qvinnans säd, så är det vis[s]t och sant, att den[-]na fiendskap är ganska stor, ty ormaynglet, eller ormun[-]garne <sid2> öp[p]na alltid opp sin stora käft, när någon af qvinnones säd kommer dem för nära; ormungarne hväsa och räkka ut sin hvassa tunga, när någon af qvinnones säd kommer in i ormleken: men å andra sidan kan icke heller någon af qvinnones säd gå ormens säd förbi utan afsky: qvinnones säd hyser al[l]tid en viss afsky för orm[-]ungarne, och derföre måste qvinnones säd söndertrampa ormens hufvud. Denna fiendskap är så stor, att hvar och en, som får se en orm, får lust att slå ihjäl ormen. Men ormen yttrar sin fiendskap emot qvinnones säd sålunda, att han först räcker opp sin styfva nacke, sedan öppnar han sitt stora gap, sedan räkker han ut sin hvassa <sid3> tunga, och derpå hväser han. Om qvinnones säd nu trampar på ormen, så stinger han honom i hans häl, eller biter med sina giftiga tänder; ty orma ettret ligger förborgadt under tänderna. Nu veta vi ganska väl, huru det förhåller sig med en o[r]mstungen menniska; först sväller hon opp som en stock, och när orma ettret fräser i alla hennes ådror, blir hon kolsvart i ansigtet. Om en ormstungen menniska icke i tid söker bot emot giftet, så dör han en förskräcklig död. Här finnas nu många ormstungna menniskor, som börja svälla, så snart orma ettret hunnit till hjertat; Den gamle ormen har fått tillfälle, att gjuta sitt dödande gift uti de ormstungnes hjertan, så att <sid4> orma[-]ettret fräser i alla deras ådror; dessa olyckliga menniskor kunna ike frälsas ifrån döden om de icke i tid söka bot emot giftet; Men thy[-]värr finns det många ormstungna menniskor, som icke söka bot emot giftet utan låta orma ettret sprida sig om kring hela kroppen; och när orma[-]ettret börjar fräsa i alla deras ådror, då är också döden nära.

Huruledes qvinnones säd sönder trampar ormens hufvud, det hafva vi också förnummit af den heliga skrift; Men ormen är ett segliffvadt kräk, han dör icke, fastän hufvudet är sönder[-]krossadt. Han rör sig ännu med stjerten, och med denna stjert, har han dragit ner tredje parten af himmelens stjerner på jorden. Dessutom <sid5> står han ännu framför, den hafvande qvinnan, som ropar i barnes nöd, han vill up[p]sluka svennbar[-]net, som denna Frälsarens brud skulle föda: Men denna qvinna är beklädd med solen, och månen under sina fötter, och en krona af 12 stjerner på hufvudet. Och när den gamle ormen icke fick äta opp svennbarnet, som föddes af Frälsarens brud: så spydde han ut den döda trons slem på qvinnan, för att dränka henne. Allt detta har nu den gamle ormen uträttat; och thy[-]värr hafva alla ormstungna menniskor drunknat i den döda trons slem, som ormen spydde ut ur sin mage, ty den gamle ormen lindar först sin långa stjert omkring den olycklige, som går i hans väg, sedan han med sin stjert krossat benen, utgjuter sedan slemmet ofver sitt offer, och derpå <sid6> slukar han hela

4 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

menniskan. Men Frälsarens brud kunde han icke äta opp, ty Gud bevarade henne, och hon flydde till en öken. Men icke har hon alltid så roligt i ödemarken, der hon måste vistas ibland vilda djur, och ibland ormstungna menniskor, som hata henne af hjertans grund. Ty så snart Frälsarens brud blir hafvande, så församla sig alla dygdiga horor, och granska henne ifrån topp till tå: de finna så många lyten och så många fel på Frälsarens brud: än är hon ful i verdens ögon, än är hon fattig, än är hon lat och oduglig till arbete; än är hon elak och butter, än är hon snuskig och oborstad; icke har hon örringar, icke har hon granna kläder; och när hon ropar i barnsnöd, säga alla dygdiga horor: detta ropande låter som [<sida7>](#) kattmusik! Men hon låssar icke höra, hvad verlden tänker och säger om henne, utan hon har nog för sitt hjerta, när hon vet, att hennes brudgumme icke bedrager henne: icke öfvergifver henne: icke förskjuter henne; i sin andeliga nöd ropar hon: Gud är fader för detta Barn: som ormen vill äta opp; Den min själ kär hafver skall snart komma och hämta sin brud; han skall sätta kronan med 12 stjernor på hennes hufvud, och förlofnings ringen på hennes finger, och korss stjernan på bröstet; och alla verdens dygdiga horor skola stå gapande af förundran och säga: är detta Frälsarens brud, som är så stygg, att hon skäller på hederligt folk? Hvad skall hon icke då skälla när hon blir gift, [<sida8>](#) då hon redan som brud är så ovetting: Och Gud nåda den man, som får en sådan trollpacka. Men Frälsarens brud bryr sig icke om verlden kallar henne för horkona eller trollpacka blott han har den öfvertygelsen att [[hon](#)] icke blifvit kallsinnig och otrogen emot sin himmelska brudgumme: derom kan hon alltid vara förvissad, att hennes brudgumme älskar henne up[[p](#)]riktigt, att han icke, liksom Joseph, hemligen tänker öfvergifva sin fattiga brud derföre, att hon blifvit hafvande: ty Frälsaren älskar sin trolösa brud, om hon blott öfvergifver eller slutar opp att låta krama sina bröst af de Egyptiska horkarlarne: [<sida9>](#) Men thy[-]värr måste Frälsaren ofta klaga öfver sin trolösa bruds kallsinnighet, och kärlekslöshet: han måste ofta stå vid dörren och klappa; men den trölosa [[trolösa](#)] bruden släpper icke in sin älskare, när hon har någon annan älskare inne, som hon älskar mer än Frälsaren. Den himmelska brudgummen måste till slut gå bort sorgsen ifrån den trölosa [[trolösa](#)] brudens dörr; emedan hon älskar verlden mer än honom. Ack du trolösa Christi brud! huru ofta har icke din älskare klappat på ditt hjertas dörr? Men Du har icke up[[p](#)]låt it. Emedan du hade verlden kärare? huru länge vill Du vara trolös emot honom, som låtit sitt blod rinna för din skull? Skulle det icke vara bättre för din Själ, att [<sida10>](#) du öfvergåfve den bedrägliga verlden, och fuktade Frälsarens fötter med ångrens tårar, och bedja honom med ett förkrossadt hjerta, att han måtte förlåta sin lättsinniga brud, hennes otrohet: Se detta bör du göra i dag, innan nådens dörr tillslutes. Vi hoppas att han icke förskjuter sin trolösa brud, om hon erkänner ångrar och afbedjer sitt brott.

Du äst helig, Du som bor ibland Isr[[a](#)]els lof. Ps. 22: 24. [[22: 4](#)]

Högtidsdagens ottesångs Text är tagen ur konung Davids Psalmer, och emedan konung David har fått det vittnesbördet af Herran, att han var en man efter Guds sinne, emedan vår Frälsare, har på sina ställen [[<har>](#) [upprepning](#)] tagit bevis ur Davids Psalmer, samt anfört Davids [<sida11>](#)

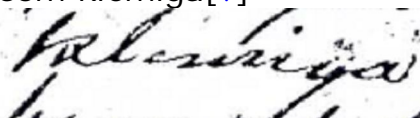
4 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

gerningar såsom mönster för en sann christendom, ehuru det naturliga förnuftet icke kan begripa huru en sådan man, som David, kunde vara Gudi behaglig, kunna vi likväl vara öfvertygade derom, att David kände Guds helighet och sin egen brottslighet, ehuru David icke var något dygdemönster. Vi kunna därför betrakta Guds helighet och människans brottslighet, ty derpå beror nu christendomen, att människan rätt känner Guds helighet, och sin egen brottslighet. Konung David hade ett väckt och ömtåligt Samvete då han skref sina Psalmer, och vi kunna därför vara öfvertygade derom, att han kände sitt djupa syndaförderf; att han hade en rätt ånger öfver sina synder; därför kände äfven David, herrans helighet och <side12> stränga rättfärdighet; att David hade ett sofvande Samvete, då han begick hor och mord, är visserligen sannt; men så blef hans Samvete också grundeligen väckt, när Nathan kom och förebrådde honom hans grufliga synd: han fick Samvets qval, och grubblade en tid, så mycket, att han blef mager och förfallen i ansigtet. Men just det[-]ta Samvetsqval betraktas nu af många såsom en verkan af Djefvulen: ehuru Apostelen Paulus betygar, att en sorg, som är efter Guds sinne, verkar bättring till salighet, den man icke ångrar. Men verldens visa betrakta ett sådant tillstånd, hvaruti David befann sig under bättrings kampen, såsom galenskap: de säga, att det är ett odödigt [onödigt] grubbel; och en del påstå, att det är en själs sjuk[-]dom: andre påstå, att det är Djefvulen, som förorsakar människan Samvets qval. De föreställa <side13> sig, att Gud är så nådig och barmhertig, att han icke kan fördöma någon till Helvetet. De säga, att Gud icke har skapat människan, för att kasta henne i afgrunden: ja en del påstå till och med, att Gud vore orättvis, om han fördömde någon människa till afgrunden. Om således en människa börjar grub[b]la, och faller i Samvetts qval, så är det icke Gud, utan Djefvulen som förorsakar människan Samvets qval. En del medgifva, att det är endast stora och grofva brottslingar, som kunna få Samvetsqval, såsom mördare, menedare, och Röfvare; men dygdiga och Gudfruktiga människor behöfva icke grub[b]la. Emellertid veta vi nu, att Luther också hade Samvetsqval, ehuru han icke var en så storo [stor] syndare som David. Luther grubblade länge innan han fick Samvets frid; Men denna tidens äkta Lutheraner påstå, att Luthers grubblande var onödigt; ehuru <side14> det är säkert, att Lutherska Läran har sin första början uti Lutherska grubblandet; ty om Luther icke hade grubblat, så hade vi ännu i denna dag varit i Påfvedömet. Men säga denna verldens visa: icke behöfva vi grubbla därför att Luther har grubblat. Det var bara ett tokeri af Luther, att han grubblade:

Likväl se vi nu af Davids Exempel, att människan måste grubbla, om hon vill blifva en christen; han måste hafva en rätt ånger öfver sina synder, om han skall blifva delaktig af nåden i Christo. Nog tror många, att Gud icke är så nogräknad med människans fel. Och dessutom säga nådatjufvarne: icke kan Du förtjena någon nåd med grubblande och Samvetsqval; om Du kunde gråta blod, så blir Du ändå icke bättre för det. Det är vida bättre, att du tror, att Gud är nådig: så blir du salig. Men emot hvilken är Gud <side15> nådig? är han nådig emot förhärdade och obotfärdiga syndare. Nej? Är han nådig emot dygdiga och Gudfruktiga människor, som lefvat ärligt och Gudfruktigt i all sin tid? Nej: sådana människor behöfva ingen Nåd: ty det är endast den

4 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

brottsliga som behöfver nåd. Men emot hvilken är då Gud Nådig? Jo emot David, som har Samvetsqual, emot Manasse som bad, emot Petrus, som gick ut och gret, emot synderskan, som gret öfver Jesu fötter, emot Maria Magdalena, som hade sju djeflar uti sig: Om Du blifver som en af dem: då först kan du hoppas, att Gud är nådig: men den som varit dygdig och Gudfruktig i all sin tid, skall icke Gud förbarma sig öfver en sådan? Nej: En sådan behöfver icke någon nåd: ty han har ju icke begått något brott? En sådan <sida16> behöfver väl icke frukta för Guds vrede, som David och Luther. icke behöfver han ångra sina synder, ty han har ju icke begått någon synd? icke behöfver han be Gud om förlåtelse, ty han har ju icke begått något ondt. Ja men, säger nu nådatjufven, som har en död Tro i peruken: det finns ingen menniska på jorden, som är så felfri, att han icke begått någon synd. Derföre tror jag, säger nådatjufven, att Gud är nådig, och förlåter mina synder för Jesu Christi förtjenst; Du tror således, att Gud är nådig emot obotfärdiga syndare, som alldrig haft någon rätt ånger öfver sina synder, alldrig haft någon sorg efter Guds sinne, alldrig varit i Samvetsqual och hjerteångest, alldrig varit up[p]väckta ur syndasömn, alldrig haft något alfvarligt bekymmer om sin Själs salighet: hvori <sida17> från har du fått den Tron, att Gud är nådig emot obotfärdiga syndare? Männe icke Djefvulen hafva inbillat dig, att Gud är nådig emot alla, som lefva ogudaktigt: han är förmodligen nådig emot krögare och fyllhundar, emot tjufvar och horkonor, emot svärjare och slagskämpar, emot menedare och Sabbatsbrytare, emot mennisko[-]ätare och gerigbukar: och synd[a] fritt bara du Tror! Du får således göra hor, bara du tror, du får supa dig full[,] bara du tror: Du får sälja brennvין och hålla krog, bara du tror; du får svärja och slåss bara du tror: du får ljuga och bedraga folk, bara du tror: du får göra horungar och stjäla, bara du Tror: bara du har en rätt Tro: så blir du salig: du behöfver icke grubbla, eller sörja öfver dina synder såsom David och Manasse; utan Tro bara, och grubbla icke. <sida18> Ty christus hafver det alltsammans gjort tillfyllest, och betalt. Huru säger nådatjufven? skall jag icke få tillegna mig Christi förtjenst? [<skall jag icke få tillegna mig christi förtjenst?> [uppepning](#)] skall jag icke få tro, att Gud är nådig, med mindre jag [[överbrykta tecken](#)] grubblar, gråter[,] sörjer, sukkar eller ger mig i Samvetsqual och hjerteångest? Nej jag tror, säger nådatjufven, att Gud är nådig, att han förlåter alla mina synder för Christi förtjenst, och af sin blotta nåd, icke för mitt gråtande, jämrande eller tjutande, icke heller för mitt Samvetsqual och hjerte ångest; ty med sådant ångran[-]de och jämrande, eller sukkande och grubblande förtjenar jag ingenting. Och ännu mindre[,] säger nådatjufven, förtjenar jag någon salighet dermed, att jag börjar fara omkring byarna och <sida19> predika: dermed, att jag skäller på heder[-]ligt folk, och fördömer menniskor till afgrunden, kan jag snarare förtjena Helvetet än himmelriket: så talar nådatjufven; och på denna Tro är han färdig att hänga sig, så snart Samvetet börjar fördöma honom. Ty nådatjufven känner icke hvarken Guds helighet eller stränga rättfärdighet. Han menar, att Gud är lika barmhärtig, som klemiga[?]

4 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

föräldrar, som icke se sina barns fel, utan låter dem rasa [[rusa?](#)] fram i vild yra, ända till dess de lägga våldsamt hand, på sina föräldrar: Nådatjufven tror icke, att han har störtat sin egen skapare i afgrunden, och dermed korsfäst Frälsaren; utan han tror, att Gud är nådig ändå, fastän han horar, super, och svär; slåss och väsnas, som en gast, eller håller krog, och skrattar åt alla, som tala om bättringen, eller tar dem i luggen och drar ut dem, som [<sida20>](#) yrka eller fordra en alfvarlig ånger och bättring. Men en sådan Tro hade icke David: ty han fi[[c](#)]k Samvetsqual, så snart Profeten Nathan förebrådde honom hans ogudaktiga lefverne: Han blef icke ond på Nathan, ej heller körde han ut Nathan, för det att han kom och talade om bättringen. Men nog hafva vi hört att Judarna blifvo [[blefvo](#)] förbittrade på Johannes Döparen, emedan han skälde på dem, och kallade dem för huggormars afföda; äfven som den kungl.[[iga](#)] horan kunde icke få någon Samvets frid, förrän Döparens hufvud bars in på ett fat. Och Judarne kunde icke heller få någon Samvets frid, förr än den stora Läsa[r]-predikanten Jesus af Nazaret var fastspikad på korset. Och detta andeliga hat, är den största synd, som Judar och [<sida21>](#) hedningar kunna begå emot Gud och Frälsaren, att de hata och förfölja de christne, ehuru de tro sig göra Gudi en tjenst dermed, att de dräpa Jesu Lärjungar. om de kände Guds helighet, såsom David, och Guds stränga rättfärdighet såsom Luther, skulle de nog känna sin egen fördömelse äfven. Men den sorglösa hopen känner icke Guds stränga rättfärdighet, derföre, att Samvetet är sofvande: Samvetet fördömer dem icke: Ej heller känna de sin egen ogudaktighet och derföre gör det ondt i hågen, när någon kommer, och påminner dem om döden och Domen; de kunna icke tåla att någon människa kommer och fördömer dem, emedan de icke tro sig en evig fördömelse värd vara, ehuru de läsa med munnen, jag fattig syndig människa, vet mig en evig fördö[<sida22>](#)melse värd vara: Alla Gudfruktiga nådatjufvar läsa denna syndabekännelse med munnen, men i hjertat läsa de förbannelsen öfver hvar och en, som vågar ställa Guds stränga rättfärdighet för deras ögon. David kunde icke hysa något andeligt hat till Natan, emedan Davids hjerta blef förkrossadt af Nathans ord: Men Judarne blefvo icke förkrossade af Frälsarens ord, utan de blefvo förbittrade, och nu säger mången Jude: En sådan straffpredikan, hvarigenom människan blifver förbittrad, kan icke vara kommen af ett godt hjerta. Sålunda skulle Profeternas, Johannes Döparens och Frälsarens straffpredikningar, hafva kommit ifrån ett elakt hjerta, [<sida23>](#) emedan de flesta åhörare blefvo förbittrade af deras Predikninga[r]. Monne icke förbittringen vara ett verk af Djefvulen? och må icke Davids Samvetsqual, som var en följd af Nathans straffpredikan, hafva varit ett verk af den helige Anda, som verkade genom det predikade ordet en rätt syndaånger? Men nu för tiden vilja icke de äkta Lutheranerna höra Lagens straffpredikningar, emedan de lefvat så gudfruktigt, och äro så heliga, att de icke behöfva ångra sina fel, eller bedja Gud om förlåtelse för sina synder. Nu tidens äkta Lutheraner påstå, att Profeternas och Döparens hårda straffpredikningar passa icke för denna tidens dygdiga och Gudfruktiga människor. Denna tidens äkta Lutheraner tycka sig icke hafva förtjent några förebråelser, hvarken [<sida24>](#) [[<hvarken> upprepnin](#)] i Templet eller hemma. Men David, som var en konung[,] tog emot förebråelsen af Nathan med undergifvenhet, emedan

4 BÖNDAGEN 1851 OTTESÅNG

Davids Samvete var icke alldeles förhärdadt, ehuru sofvande. Han blef genom Nathans straffpredikan up[p]väckt; Guds Ande verkade genom ordet en sann ånger och botfärdig[-]het i Davids hjerta. Han fick en sorg, som var efter Guds sinne, och denna sorg verkade uti honom bättring till salighet. Gifva [Gifve] Gud, att alla, som ännu ligga säkre i syndasömnen, vaknade opp ur sin dvala, att de måtte besinna hvad deras frid tillhör, innan nådens dörr varder tillsluten för evigt. I dag om du hör Herrans röst, så förhärda icke ditt hjerta; Ty Gud låter icke gäcka sig: hvad menniskan sår det skall hon ock up[p]skära.

—
Original / Merikallios samling / Uleåborgs landsarkiv